

FILMOVÉ LISTY

SMETANOVY SADY - 20.00
**I LETOS SE KONÁ
 PARTY POŘADANÁ
 SPOLEČNOSTÍ RWE,
 JEDNÍM Z HLAVNÍCH
 PARTNERŮ FESTIVALU**
**VEČÍREK JE ZDARMA
 A PŘÍSTUPNÝ JE ŠIROKÉ
 VEŘEJNOSTI**

HVĚZDA - 20.30
**OPUS MAGNUM
 FRANTIŠKA VLÁČILA
 MARKETA LAZAROVÁ
 BUDE DIVÁKŮM
 PŘEDSTAVENA V NOVÉ,
 DIGITÁLNĚ
 RESTAUROVANÉ KOPII**

CINEPUR STAN - 21.00
**NA PROGRAMU VEČÍRKU
 K 20. VÝROČÍ ZALOŽENÍ
 ČASOPISU CINEPUR JE
 TOMBOLA, TANEČNÍ
 SET A SÉRIE PEČLIVĚ
 UTAJOVANÝCH FILMOVÝCH
 PŘEKVAPENÍ**

DIVADELNÍ STAN DNO/POTRVA
 PROGRAM NA STRANĚ 3
**POZOR ZMĚNA: ZAČÁTKY
 AKCÍ POSUNUTY
 DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ
 20.00
 KONCERTY
 21.30
 DISKOTÉKY ZRUŠENY**

FILMOVÉ KLUBY V PRVNÍ ŘADĚ

Letní filmová škola je již tradičně pořádána Asociací českých filmových klubů, která od počátku devadesátých let navazovala na dvacet let fungující klubové hnutí. Není tedy pochyb, že současná podoba Filmovky vychází z utopického snu o prostoru setkávání lidí spřízněných s filmem a filmovými kluby v celé České republice. Program je tak opět tradičně spojen s aktivitami Asociace – na LFŠ je do programu zařazeno více než 20 filmů z distribuční filmotéky, dalších 5 titulů si zde odbývá svoji předpremiéru (*Orfeus, Věčný návrat, Dvoji život Veroniky, Turinský kůň a Černá Venuše*),

filmově-vzdělávací aktivity rozšiřuje dnes končící workshop Film a škola. Součástí setkání je také zastavení, bilance nad uplynulým rokem, po kterém se mnozí v Uherském Hradišti střetávají. Filmovka je však také prostor pro přemítání nad budoucností filmových klubů a jejich aktivit. Čtvrteční den je proto přímo nabitý programem pro jejich zástupce. Paralelně se tak zájemci o restaurování a kurátorský přístup archivů k filmům mohou zúčastnit dvoudenní konference (28. 7., Reduta od 11.00 hodin) nebo prezentace tzv. „multižánrových“ balíčků a večer zhlédnout pro-

jekci digitálně obnovené premiéry *Dvojiho života Veroniky*. Nedílnou součástí je také ocenění lidí v pozadí filmových klubů Výroční cenou – tentokrát osobnosti pana Pavla Ptáka z Plzně. Namlouvat si, že filmové kluby v současnosti plní naprosto stejnou roli jako v zatuhlých normalizačních časech, by bylo naivní. Že mají svůj smysl a opodstatnění v proměnlivé, tekuté post-informační společnosti dokazuje (snad) i 37. ročník Letní filmové školy.
 Pavel Bednařík

SEDLÁČEK JE ZE ZLÍNA, ALE NENÍ ZLÝ

PŘESVĚDČILA SE REDAKCE

ROBERT SEDLÁČEK

Robert Sedláček (* 1973) je tvůrcem řady dokumentů i hraných filmů. Téměř výhradně se věnuje vlastní autorské tvorbě, ve které se zračí fascinace člověkem v nejrůznějších situacích, často mezních a mnohdy různými způsoby spojených s politikou. Poznávacím znamením Sedláčkových filmů je vysoká koncentrace skvělých herců a těžko popsateľného humoru.

Otázky pokládala Veronika Zýková

Dnes (25. 7., pozn. aut.) jste zhlédli pásmo filmů Kieślowského. Máte rád jeho tvorbu?

Tenkrát se moc nespítalo, tak je takový temný. To je jeden z momentů, kdy uvažuji, jak vizuálně dělat své filmy jinak. Mně temnota a šero začínají deparovat – a jeho šero deptá úplně strašně. Ale režisér je to velkej a dobrej.

Čím si vysvětlujete, že vaše filmy nejsou divácky úspěšné?

Já jsem se včera strašně smál u *Ceaușesca* (*Vlastní životopis Nicolae Ceaușesca*, pozn. aut.), což je jeden z nejlepších filmů, které jsem za poslední dobu viděl. Ne že by to byl dobrý film, ale geniálně jsou vybrané některé situace. Musíte si je tam najít. Ten film, to není film, to jsou jen seřazené záběry, ale je tam jedna scéna, kde Ceaușescu mluví k deseti hrdlořezům jako by mluvil pro sto tisíc lidí. Tenhle záběr trvá čtyři minuty. Já jsem se v tom kině smál sám, smál jsem se, až mi vyletěla nudle z nosu a tekly mi slzy. O mně platí, že mám rád člověka, ale nesnáším lidi. Lidi jako dav se chovají jako idioti a je jedno, jestli skáčou na koncertě Kusturici nebo hajlují v aréně Hitlerovi. Jsou na stejné úrovni. Tam není nic mezi tím. Ve chvílích, kdy jsou dav, přestávají myslet. Vůči tomu se snažím ve svých filmech vymezovat. Nejvtipnějším okamžikem pro mě ve *Sráčích* je, když hlavního hrdinu vyslychá inspektor a oni tam proti sobě sedí a hlavní hrdina smrtelně vážně říká: „Mířil jsem na nohy.“ Já jsem se smál svému filmu ve střížně jako idiot, protože my víme, že mu mířil celou dobu na hlavu a střelil ho mezi oči. Smál jsem se tomu, jak se lže v rámci té instituce. A to je stejné jako s tím Ceaușescem, který říká hrozná blbosti, a nikdo se nesměje. Tam jsem si uvědomil, proč moje filmy nejsou divácky úspěšné. Protože já se směju tam, kde se nikdo nesměje. Mám pocit, že to všichni musí vidět, jak je to trapný, a on se nikdo nesměje. Tam někde jsem mimo. Jsem mimo – to můžete dát jako titulky.

Když zmiňujete to nesmání, tak mě napadlo, že jsem se třeba u *Největších z Čechů* hodně bavila a jediné místo, kdy se postavy smály, a já ne, bylo, když Johana předčítala...

...tu strašnou věc s tím znásilněním. Já jsem byl v šoku a oni se smáli i herci! Nechal jsem to tam... *Největší z Čechů* je studentský film. Zaplatpambu, že jsem to stihl. Konečně jsem si poprvé natočil studentský film, těsně před čtyřicítkou. Na FAMU jsem točil vážně se beroucí klády, mramorové filmy.

Kterých svých dokumentů si nejvíc ceníte?

Nejvíce si cením trilogie *Tenkrát*, mě přejíže. Pak miluju svůj film s Václavem Bělohradským (*Václav Bělohradský: Nikdo neposlouchá*, pozn. aut.). Dodnes nechápu to odmítnutí některých diváků, že mu intelektuálně nestačím. Vždyť proto jsem se s ním potkal, abych mu intelektuálně nestačil. Šlo tam o lidské setkání. Já se v té jeho řeči někdy topím a o tom byl ten film, o tom, že se topím v jeho řeči a zároveň ho obdivuju. Tenhle film mi spolu s filmem o Zemanovi (*Miloš Zeman: Nekrolog politiky a oslava Vysočiny*, pozn. aut.) a filmem o Čubovi (*František Čuba: Slušovický zážrak*, pozn. aut.) nejvíce změnil život, posunul mě dál. Někteří lidé mi říkají, že jsem neproniknul za slupku. Za jakou slupku, jak? Buď jsou vnímaví, anebo nejsou. Proto já se směju u toho *Ceaușesca*, když se nikdo nesměje. Protože já naráz vidím. Najednou je ten člověk nahý, když si před deseti svými hrdlořezy hraje na vládce vesmíru a stojí mu to za to. Ale většina lidí tyhle věci nevidí a já nevím proč.

Mohl by váš televizní film *Sráci* fungovat jako celovečerní kinofilm?

Největší slabina toho filmu je, že je televizní. Proto já se k tomu filmu moc nehlásím, protože je to televize a je to strašná škoda. Ono se to musí tvářit trochu jako žánrový film. To je jeho největší slabina, že nemá druhý plán. Kdybych to já točil jako celovečerní kinofilm, tak by tam fungoval druhý plán. Chtěl jsem, aby to vypadalo jako divadlo. V Ostravě mi zadali žánrový film a já jsem vyhodil ze scénáře dvacet osum stran, všechno, co z toho dělalo žánrový film. Těmi barvami jsem chtěl ukázat, že je to posunutá realita, že neportrétuju život, že je to film à la thèse.

Jak je možné, že se ve vašich filmech koncentrují ti nejlepší čeští herci?

Mám štěstí, že jsem narazil na ty herce, na které jsem narazil. Hledám podobné magory, jako jsem já. Po *Pravidlech lži* mi řekli: „Ty jsi z pražských divadel vytáhl ty největší magory, jaký si umíš představit.“ Já jsem to nevěděl, to bylo podvědomé. Stejně přitahuje stejné. To je můj výběr herců. Já budu vždycky přitahovat takové lidi, jako jsem já sám. Mám tu omezenost, že mně se líbí jedinci se sociální chybou, nějak poškození. A v *Pravidlech lži* jsem si podvědomě přitáhl posádku téměř největších magorů v Praze. Moje filmy budou vždycky takové, jako jsem já.

Je pro vás výzva utlumit projev herce, který je z divadla zvyklý ne přímo přehrávat, ale má třeba projev uzpůsobený určitému prostoru?

Když jsem natáčel *Muže v říji*, tak jsem Zedníčka režíroval tak, že jsem v záběru chodil těsně za kantou kamery, neseděl jsem u monitoru a jenom jsem na něj vrčel: Nedělej to tou rukou. Nezvedej to obočí. Chodil jsem za Zedníčkem jako jeho dvojče.

Teď budu mluvit jako nějaký starý debil, ale herectví je nádherná profese. Jedna z nejlíbivějších věcí, které jsem kdysi věřil je, že herectví je nedůstojné povolání... třeba starého chlapa. To je lež. Herec je otisk doby. Já si své mládí ztotožním s melodiemi, které jsem slyšel, ať už se mi líbily nebo ne, s hereckými tvářemi, tvářemi rodičů a kamarádů. Herci jsou nejmhatatelnějším důkazem, jaká ta doba, kterou jsme prožili, byla. Hledám herce s odpovědností a často zjišťuju, že blázen má větší odpovědnost než někdo, kdo se považuje za legendu. Snažím se nedělat jako dřív soudy nad hercem, když hraje blbou roli nebo páchá zlo v reklamě. Jenom mi záleží na tom, jestli v sobě má něco, co já hledám. Což není měřítko kvality herectví obecně.

JSEM MIMO

„MOJE FILMY
NEJSOU DIVÁCKY
ÚSPĚŠNÉ, PROTOŽE
SE SMĚJU TAM,
KDE SE NIKDO
NESMĚJE.“

PO REDAKTORSKÉ A REPORTÉRSKÉ PRÁCI V TELEVIZI A NOVINÁCH SE SEDLÁČEK DOSTAL KE STUDIU DOKUMENTARISTIKY NA FAMU U KARLA VACHKA, KDE VE 2. ROČNÍKU NATOČIL POETICKÝ DOKUMENT ZE ZAKARPATSKÉ UKRAJINY *VÝCHOD* (1998). SEDLÁČKOVA DOKUMENTÁRNÍ TVORBA ČÍTÁ ASI DVĚ STOVKY TITULŮ, MEZI NIMIŽ JE ŘADA PORTRÉTŮ V CYKLU *GEN*, A ZEJMÉNA NEDÁVNOU MINULOST PŘIPOMÍNÁJÍCÍ A VÍCE NEŽ AKTUÁLNĚ PŮSOBÍCÍ TRILOGIE *TENKRÁT* (1999, 2000, 2002), JEŽ SE VE SVĚM PRVNÍM DÍLU ZAMĚŘUJE NA UDÁLOSTI LISTOPADU 1989, V DRUHÉ ČÁSTI NA PROCES ROZDĚLENÍ ČESKOSLOVENSKA A V ČÁSTI TŘETÍ SE VRACÍ DO DOB NORMALIZACE. NEMÉNĚ VÝRAZNÝ JE DOKUMENT *V HLAVNÍ ROLI GUSTÁV HUSÁK* (2008), V NĚMŽ SEDLÁČEK PROPOJUJE ÚRYVKY DIVADELNÍHO PŘEDSTAVENÍ S VÝPOVĚDMI LIDÍ, KTEŘÍ GUSTÁVA HUSÁKA OSOBNĚ ZNALI. DÁLE SE ZAMĚŘIL NA PORTRÉTNÍ DOKUMENTY O BÝVALÉM POLITIKOVI NA ODPOČINKU MILOŠI ZEMANOVI, AUTOROVI „SLUŠOVICKÉHO ZÁZRÁKU“ FRANTIŠKU ČUBOVI ČI RESPEKTOVANÉM FILOZOFOVI VÁCLAVU BĚLOHRADSKÉM.

V OBLASTI HRANÉ TVORBY DEBUTOVAL V ROCE 2006 SNÍMKEM *PRAVIDLA LŽI*, KTERÝ ZÍSKAL ČESKÉHO LVA ZA NEJLEPŠÍ SCÉNÁŘ A CENU ČESKÝCH FILMOVÝCH KRITIKŮ. SEDLÁČEK TÍMTO FILMEM Z PROSTŘEDÍ REHABILITAČNÍ KOMUNITY DROGOVĚ ZÁVISLÝCH NAVÁZAL NA SVŮJ DOKUMENT *DLOUHÁ KOCOVINA* (2003). NÁSLEDOVALA KOMEDIE SE SATIRICKÝMI PRVKY *MUŽI V ŘÍJI* (2009) A NÍZKOROZPOČTOVÁ ROAD MOVIE KOMEDIE *NEJVĚTŠÍ Z ČECHŮ* (2010). V ROCE 2011 PŘIJDE DO KIN NOVÝ CELOVEČERNÍ FILM *RODINA JE ZÁKLAD STÁTU*, JIMŽ SE VRACÍ K SERIOZNÍM *PRAVIDLŮM LŽI*. NA ROK 2012 JSOU PŘIPRAVENI TELEVIZNÍ *SRÁČI*.

Když v TV běželi *Muži v říji*, měli rekordní počet diváků, snad 1,4 milionu...

...a taky měli rekordní koeficient nespokojenosti. Diváci mají možnost napsat do TV a jim to stálo za to, aby si sedli a napsali tam. Nejvyšší je 10, nejnižší je 0. *Muži v říji* měli 2,6. To je jako když hraje Kanada nebo Rusko s náma a prohrajeme. Ale nikdo z diváků nepřepnul, to je to. Pořad *Riskuj* měl koeficient 9,6. (smích)

V *Mužích v říji* je taky záběr, který mě zaujal – když postava, kterou hraje Martin Huba, přichází k domku v lese a je tam použit hlediskový záběr. Jako byste si pohrával s žánrovými konvencemi...

To je *Lesní duch* (The Evil Dead, pozn. aut.), populární horor z 80. let. Bububu... Wzzz-d-d-d. Tohle je odkaz na mé pubertální začátky u videa, který jsem tam naprosto vědomě použil. (smích) Budete koukat – v *Rodina je základ státu*, která se tváří jako vážný film, u kterého si máte vzít kapesník a filozoficky přemýšlet, o čem je život, mám scénu, kterou jsme točili na stejném hotelu jako *Muže v říji*, kde se lidé promění na divochoy. Našli jsme jednoho z těch myslivců a ve vážné scéně, kde oni jsou na útěku před policií, je záběr, ve kterém přijde a hladí děti po hlavě a říká: „Das ist ein schöner Hirsch, nicht wahr, Kinder?“ a dívá se na jelena na zdi. (smích)

To jsou ty vaše zcizovávky...

Přesně tak. To jsou moje zcizovávky, tak jsem to tam narval, ať se třeba poserou. Chtějí drama a najednou jim to něco ruší. Je to úplně vážný film, ale budete se smát. Pláče se tam, křičí se tam... hrozný věci, a přece je to fraška. Já to tam přiznávám, protože už vím, co jsem.

Mímochodem, *Váša v Mužích v říji* byl výborný.

Oni mi to vytýkali, ale blázna může hrát jen intelektuál. Nechci, aby tam někdo běhal a dělal figurku. Mám Petra Vášu opravdu rád za to, jak se vydává, že se nebojí být vysmíváný. To je statečný člověk a tvůrce bez kompromisů.

Rodinou byste mohl prolomit tu diváckou nepřízeň, už proto, že trailer je udělaný hodně dobře...

(smích) Protože jsem ho poprvé nedělal já... Víte, jak je hrozné ustát ty marketingové řeči, když o sobě čtu, že jsem enfant terrible a takováhle kydy – já to nenávidím. Pro mě je nejtěžší ustát kampaň, která je mimo moje ruce a která říká, co velkého jsem. Hovno jsem. Já mám v podstatě k divákovi velmi cynický vztah. Nejdřív tvůrce obdivujete, pak ho jakoby spolknete a abyste ve svém životě pokračovala dál, když nic netvoříte, tak překročíte tvůrce, a tak se ho zbavíte. V tom má Kundera pravdu. Mezi autorem a příjematelem sdělení by měla být takováhle (R. S. rozpažuje ruce, pozn. aut.) tlustá hradba, aby autorovo fyzické nezasíralo jeho duševno. Proto nejsnáším setkávání s diváky.

Mohl byste přiblížit svůj připravovaný film *Fagus* a paralely se současností, které hodláte do tohoto historického dramatu zakomponovat?

Můj ideál je natočit Šporka o vztahu umělce a moci, protože ti umělci byli geniální a on je používal jako hajzlpapír. Tohle funguje napříč etapami. Umělec potřebuje moc, která mu dá peníze. Bez peněz jste v prdeli, to je objektivní fakt. Mocní si připadají jako absolutně mocní a všichni ostatní jsou pro ně děvky. Toto je jeden z indikátorů, že se společnost musí proměnit. Proto souhlasím s Kaurismäkim – ano, je to průser. Něco se stane, ale nevím kdy a jak to bude vypadat.

PROGRAM DIVADELNÍHO STANU

27. 7. 20.00
**KABARET CALIGULA:
TRENAŽÉR LIDSTVÍ**

28. 7. 15.00
**ROZAMUNDA
(ELENA VOLPI)**

28. 7. 20.00
**BACK TO BULLERBYN
(LOUTKOVÁ INSCENACE
PRO DOSPĚLÉ)**

29. 7. 20.00
**LÁHOR/SOUNDSYSTEM:
DISKRÉTNÍ DEN**

30. 7. 15.00
**DIVADO DNO: FAGI ZLOBÍ ANEB
NEVÝCHOVNÁ POHÁDKA**

30. 7. 20.00
SVĚT PODLE FAGI – SPECIÁL

KAURISMÄKIHO SVĚT OUTSIDERŮ

DOPORUČENÍ

AUTORKY

DĚVČE ZE SIRKÁRNY

30. 7.

HVĚZDA – 11.00

SMLOUVA S VRAHEM

31. 7.

SMETANOVY SADY – 21.30

MRAKY ODTÁHLÝ

27. 7.

KLUB KULTURY – 23.30

28. 7.

HVĚZDA – 8.30

Za třicet let působení ve filmářské profesi natočil Aki Kaurismäki šestnáct celovečerních hraných filmů a několik dalších krátkých snímků, videoklipů a dokumentů. Za tu dobu jeho filmy posbíraly nespočet ocenění na prestižních festivalech, kde jsou již poněkud automaticky premiérově uváděny (aktuální *Le Havre* letos soutěžil v Cannes). Přestože se tempo Kaurismäkiho produktivity s postupem let mírně zpomaluje, stále je značně vysoké (v průměru natočí jeden film za dva roky). Pro dílo tohoto finského autora se člověk snadno nadchne a když chce, stačí mu k jeho kompletnímu seznámení s ním jeden víkend (nebo jedna Letní filmová škola). Délky stopáže jeho filmů jsou totiž k divákovi dosti vstřícné, v mnoha případech jen lehce překračují hodinu.

I přes poměrně vysoký počet Kaurismäkiho realizovaných filmů není vůbec těžké nalézt mezi nimi styčné plochy. Ba naopak by se s nadsázkou dalo konstatovat, že režisér stále dokola točí tentýž film. Autorský rukopis Kaurismäkiho, který je sám sobě producentem, scenáristou a střiháčem, je na první pohled snadno identifikovatelný. K rozpoznání jeho filmu by stačil i pouhý letmý pohled do jednoho ze scénářů. Neustále se v nich totiž opakují tytéž postavy společenských vyvrhelů, kterým se směla lépe na paty, kudy chodí. S typickým kaurismäkiovským outsiderem se zpravidla seznamujeme v momentě, kdy se ocitá v určité mezní situaci a je nucen se rozhodnout, co dál se svým životem. Častým spouštěcím faktorem této vyhrocené situace, do níž se dostává nezřídká ne vlastním přičiněním, je náhlá ztráta zaměstnání. Díky ní pak klesá ze dna společenského žebříčku, který dosud obydloval, ještě hlouběji. Mladá prodáváčka Ilona ze *Stínů v ráji* (Varjoja paratiisissa, 1986) ztrácí třetí zaměstnání v jednom roce, a to ne díky vlastní neschopnosti. Kvůli krizi o práci přichází horník Taisto ze snímku *Ariel* (1988), úředník Henri z *Najal jsem si vraha* (I Hired a Contract Killer, 1990) a manželský pár z *Mraky odtáhly* (Kauas pilvet karkaavat, 1996). Díky nepříznivým vnějším okolnostem se na okraji společnosti ocitá i ústřední protagonista *Muže bez minulosti* (Mies vailla menneisyyttä, 2002). Vyhazov nočního hlídače Koistina ze *Světél v soumraku* (Laitakaupungin valot, 2006) má na svědomí zrádná femme fatale, díky níž se zaplete do zločinu.

Kaurismäkiho (anti)hrdinové tedy upadají do existenční krize a potýkají se s bídou. Svůj trpký osud však nesou poměrně statečně a nepropadají plačtivé lítostivosti. Naivní gesto vzpoury, ke kterému se vzdají (pokud vůbec), je utnuto hned v počátcích, a tak jim nezbyvá, než jen snít o lepší budoucnosti. Touha hrdinů po lepším životě je v Kaurismäkiho raných filmech často spjata se snem upus-

REDAKČNÍ

FILMOVÉ

TIPY

VYBÍRÁME
Z DNEŠNÍHO
PROGRAMU

DÍVKA NA PŘÁNÍ

Režie: Steven Soderbergh
Scénář: David Levien, Brian Koppelman; Hrají: Sasha Grey, Chris Santos, Philip Eytan, T. Colby Trane, Peter Zizzo a další
USA, 2009, 77 min.

FERO FENIČ – DOKUMENTÁRNÍ FILMY (PÁSMO II)

Tam a zpět (1980)

Tak jsem prošla velký svět (1982)

Batromijův dům (1984)

Vlak do dospělosti (1989)

ČSSR, 68 min.

NEJVĚTŠÍ Z ČECHŮ

Scénář a režie: Robert Sedláček
Hrají: Jaroslav Plesl, Simona Babčáková, Jiří Vyoralék, Johana Švarcová a další
ČR, 2010, 100 min.

„IF YOU WANNA BE RICH YOU'VE GOT TO BE A LITTLE BITCH“ VRACÍ SE DO 80. LET REDAKCE

tit rodnu zemi (Finsko), což se promítá do exoticky pojmenovaných restauračních zařízení a barů, která navštěvují. Nad vodou je často drží pouze láska k blíznému člověku. Věčný pesimista Kaurismäki má se svými postavami soucit a na jejich svízelné cestě životem je nenechává osamoceny. Romantický pár, který je v jeho filmech zpravidla ustanoven v úvodu, však musí překonávat nástrahy, které mu vstupují do cesty (ať už společně, či každý sám). Snad jen Iris z *Děvčete ze sirkárny* (Tulitikkutehtaan tyttö, 1990), pravděpodobně nejpesimističtějšího Kaurismäkiho filmu, zůstává ve svém boji osamocena a šťastný konec, respektive jeho příslib, kterého se režisérovi hrdinové v závěru dočkají, se jí vyhne obloukem. „Věřím, že čím pesimističtější přemýšlím o situaci ve světě, tím optimističtější by moje filmy měly být.“

Bezútešnost a skepse, jimiž jsou Kaurismäkiho filmy skrz naskrz protkány, evokuje náladu poetického realismu a klasického filmu noir, k nimž má režisér velmi blízko. K nim zřetelně odkazuje i úporná snaha hrdinů vymanit se z nepříznivých podmínek prostředí, v němž žijí, a svízelného života, který jim byl předurčen. Postavy Kaurismäkiho snímků jsou totiž rození smolaři, kterým život uštěďuje jednu ránu za druhou. Osudově (a často až absurdně) se zaplétají do zločinu, z jehož spáchání jsou neprávem obviněni. Nutno však podotknout, že krivému nařčení se nikdy příliš nevzpírají. Kaurismäkiův hrdina je člověk zamklý a jakoby apatický k okolnímu dění. Do mimiky jeho věčně strnulého obličej je jen málokdy pronikne nějaká emoce, takže i vyznání lásky z jeho úst zní jako suché konstatování. V Kaurismäkiho důrazu na minimalistický, neexpresivní projev herců můžeme najít zřetelný vliv Roberta Bressona. Na rozdíl

od něj však Kaurismäki herce v rámci zkoušení nenutí opakovat jednotlivé repliky až do úmoru, aby ztratily jakýkoliv emocionální náboj a působily zcela mechanicky. Jeho herci právě naopak své repliky často vůbec neznají a obvykle se je dozvídají až těsně předtím, než je mají vyslovit.

V kaurismäkiovském univerzu jako by však nebylo místo pro dětské hrdiny. V režisérově světě plném zmařených nadějí zřejmě není prostor pro čistou, nezkaženou dětskou duši. V *Mraky odtáhly* je sice letmo naznačeno, že ústřední pár kdysi měl dítě (a tragicky o něj přišel), nicméně scéna, v níž postava ztvárněná Kati Outinen tiše projde kolem zarámované fotografie batolety a poté smutně hledí do prázdna, je jasně interpretovatelná jakožto vzpomínka na Kaurismäkiho blízkého přítele a dvorního herce Mattiho Pellonpääho, jemuž podobizna patří a jehož plánovanou účast v tomto filmu zhatilo předčasné úmrtí.

Na Letní filmové škole je ke zhlédnutí všech šestnáct režisérovy celovečerních filmů, pět videoklipů a jeden hudební dokument.

Jana Běbarová

Doporučená literatura

CARDULLO, Bert. „An Interview with Aki Kaurismäki.“ In: *Soundings on Cinema. Speaking to Film and Film Artists*. New York: State University, 2008.

WILSON, Lana. „Aki Kaurismäki.“ *Senses of Cinema*, č. 51. Dostupný z: <http://www.sensesofcinema.com/2009/great-directors/aki-kaurismaki/>

Americký režisér Steven Soderbergh není žádným nováčkem ani ve světě komerčního kinematografie, kde sklízel úspěchy např. za *Dannyho partáky* (Ocean's Eleven, 2001) nebo *Erin Brockovich* (2000), ani ve světě divácky „náročnějších“ festivalových snímků. Je otázkou, kam diváci a diváčky zařadí po zhlédnutí *Divka na přání*. Soderberghova snaha o filmový experiment se jí ale upřít nedá. Placená společnice vyšší cenové kategorie Chelsea, ztvárněná porno herečkou Sashou Grey, prodává klientům nejen své tělo, ale především iluzi přítelkyně s nádechem fiktivního romantického vztahu, který vzniká a mizí stejně jako pomyslný obchodní kontrakt mezi ženou a jejími zákazníky. Přesto není *Divka na přání* řádovým snímkem ze života dobře placené prostitutky, ani další variací na hollywoodskou *Pretty Woman* (1990). Soderbergh v pěti na sobě časově nezávislých dnech sleduje život Chelsea, která se ladně přesouvá od jednoho bohatého klienta ke druhému, dává interview newyorskému novináři a ve volných chvílích tráví čas se svým přítelem Chrisem, kondičním trenérem. Její život má jasná pravidla, ačkoli ne vždy na první pohled viditelná. Ta jsou ale narušena ve chvíli, kdy se na scéně objeví nový klient, spisovatel z Los Angeles. Soderbergh se opět pohybuje na hranici dokumentárního snímku a filmového experimentu. Skrze příběh jedné prostitutky se svébytně vyjadřuje k začínajícímu období finanční krize, která do *Divky na přání* nesměle, zato nepřehlédnutelně prodírá jak prostřednictvím finančního zázemí jednotlivých postav, tak politického pozadí filmu. *Divka na přání* byla v hrubém sestřihu poprvé uvedena na filmovém festivalu v Sundance v lednu 2009. Podle svých slov se Soderbergh nechal při jejím natáčení inspirovat filmy *Červená pustina* (Il deserto rosso, 1964) Michelangela Antonioniho a *Šepoty a výkřiky* (Viskningar och rop, 1972) Ingmara Bergmana. (jaj)

Druhá část pásma krátkých filmů slovensko-českého režiséra Fera Feniče představí čtveřici jeho pozoruhodných dokumentů vzniklých v průběhu osmdesátých let. První z nich, *Tam a zpět*, reflektující politováníhodnou situaci tehdejších slovenských garbářů, mohli diváci poprvé spatřit až po deseti letech od jeho natočení, neboť byl kvůli údajným protisocialistickým náladám umístěn do trezoru. Feničovo „provinění“ vůči tehdejšímu diktátu spočívalo v tom, že jeho snímek o dělnících postrádal optimistického ducha, neboť dělníky vykreslil ve značně nelichotivém světle coby bezperspektivní, nešťastné lidi, kteří svoji výplatu propíjejí v hospodě. Po tomto projektu bylo Feničovi vedením Koliby dáno na zřetel, aby si pro své příští projekty vybíral apolitická témata. Vznikla dvojice dokumentů *Tak jsem prošla velký svět*, portrét slovenské naivní básničky Judity Urbanové, která svou první sbírku básní vydala až na sklonku svého života, a *Batromijův dům*, který byl jeho posledním autorským dokumentem realizovaným doma na Slovensku, a jenž zachycoval poslední pracovní den slovenského dřevorubce Jurije Batromije žijícího v nejvýchodnějším domě Československa. Navzdory zdánlivě „nezávadným“ zpracováním látkám však tyto snímky opět nepostrádaly režisérův implicitní kritický komentář a vytrvalý zájem o lidi žijící nejen na společenském, ale i na geografickém okraji. Posledním filmem uváděným v tomto bloku je *Vlak do dospělosti*, v němž Fenič během jedné noční cesty vlakem portrétoval první generaci chlapců a mužů narozených po sovětské okupaci při jejich odchodu do dvouleté vojenské služby. Stejně jako ostatní promítané dokumenty ani tento nepostrádal režisérův výtečný smysl pro autenticitu a otevřenost zobrazeného tématu. Možná proto se do distribuce dostal více než rok po dokončení. (jb)

„Já jsem mu propůjčil svůj režisérský rozum a on mně svoji hereckou krásu. Tímto spojením vznikl dokonalý kulturní Superslovan.“ Takto charakterizoval režisér Robert Sedláček Jaroslava Plesla v jedné z hlavních rolí filmu *Největší z Čechů*, road movie, v níž dovedl ještě dále své mistrovství zachycení absurdity (ne)všedních situací, které předvedl již ve své předchozí komedii *Muži v říji* (2009). Sedláček tímto filmem opět dokazuje, že jej nezajímají lidé, ale člověk v detailu, protože každý člověk je sám o sobě něčím zajímavým a výjimečným. Sledujeme cestu filmařů za zachycením kuriózních rekordů a rekordmanů, kterou režisér graduje od sběratele čtyřlístků přes cestu kolem světa na rotapedech v domově důchodců (zde se odehrává svým způsobem nejšilenější scéna; možná právě proto, že sledujeme člověka jako součást davu a organizované akce?) až na pelhřimovské náměstí plné rekordů a kuriozit. Spekulovat o míře autobiografičnosti filmu je zbytečné. Podstatné je, že během dvanactidenního natáčení vzniklo podle několikastránkového scénáře a za značné pomoci improvizace kompaktní a přesvědčivé dílo, které stojí na hereckých výkonech nejen čtveřice protagonistů, ale také herců i neherců/rekordmanů ve vedlejších rolích. Pokud vás v předstihu oproti premiéře (plánované na rok 2012) zajímá nový (a nutno říct že velmi zvláštní) televizní film Roberta Sedláčka *Sráči*, navštivte Klub kultury v 11.30. Režisér poprvé netočil podle svého scénáře; scenáristou příběhu zasazeného do reality zkorumpovaných policistů a pracovníků bezpečnostní agentury je Zdeněk Zapletal. V tomto TV filmu Sedláček utlumil až k minimalismu vedle „svých“ herců Jaroslava Plesla či Jaromíra Dulavy také Jiřího Bartošku nebo Vladku Erbovou. *Sráči* rozhodně nenabízí pouze poznání, že není Michal David jako Michal David. (vz)

KONEČNĚ: MRAKY ODTÁHLY

ODDYCHLA SI ROSNIČKA JANA

VYZPOVÍDALI JSME SYMPATICKEHO PROFESORA MARKA HALTOFA, KTERÝ DO HRADIŠTĚ PŘIJEL JAKO ODBORNÍK NA POLSKOU KINEMATOGRAFII A TVORBU KRZYSZTOFA KIEŚLOWSKÉHO. CHCETE-LI VĚDĚT VÍCE, NEPROPÁSNEŤE JEHO DNEŠNÍ PŘEDNÁŠKU.

Kieślowski byl skvělý dokumentarista. Kde se v něm vzaly ty pozorovatelské sklony?

Musíme se na to podívat v kontextu polského filmu 60. a 70. let. Tehdy dokumenty nebyly něco, na čem by se filmaři procvičovali, ale šlo o samostatné filmové umění. Režiséři se specializovali buď na dokumenty, nebo

KIEŚLOWSKI BYL FILMAŘ AGNOSTIK

na celovečerní filmy. Na začátku své kariéry chtěl být Kieślowski dokumentarista, hraný film ho nezajímalo. Chtěl dokumentovat svět okolo, ne nějakou předepsanou „realitu“.

V tom spočívala jeho ambice, jeho ideál. V 70. letech se však přesunul k tvorbě filmových esejí, ve kterých spojoval metody dokumentárního a hraného filmu. Vždy ho ale inspirovali dokumentaristé, jeho skvělí učitelé na filmové škole v Lodži, Karabasz, Bosak a další.

Krzysztof Kieślowski působil také ve Studiu Irzykowského, do jisté míry inspirovaném maďar-

ským studiem Bély Balázse. Po čase byl však činností studia zklamán...

Toto studio založil Kieślowski se svými přáteli. Pokoušeli se točit vlastní filmy v době, kdy to nebylo proveditelné bez zásahu cenzorů. Jejich cílem bylo dokumentovat realitu, točit levné nezávislé snímky mimo celý systém, což byl nemožný úkol. Museli se přizpůsobovat, vyjednávat každý film, dělat kompromisy. A Kieślowski nepatřil mezi lidi nakloněné kompromisům. Pro něj to bylo buď anebo.

Ano, některé své filmy nedovolil třeba vůbec uvést.

Ty filmy nebyly uvedeny, protože Kieślowski se obával, že by tím ohrozil lidi, kteří se v dokumentu objevili. Třeba u *Z hlediska nočního hlídače* (Z punktu widzenia nocnego portiera, 1977) si byl vědom toho, že protagonistu staví do zesměšňující pozice a bál se reakce jeho sousedů, rodiny...

Bylo z tehdejšího hlediska problematické natočit film a pak se postavit proti jeho uvedení? Nemělo to pro něj následky?

Vůbec ne. Úřady stejně neměly zájem na tom, aby tyhle filmy někdo viděl – nezobrazovaly komunistický systém předepsaným způsobem – takže vůbec nic nemítaly. Šlo výhradně o rozhodnutí Kieślowského a jeho studia.

Myslíte si, že je Kieślowského dílo v kontextu tvorby jiných polských filmařů přeceňováno?

To je zajímavá otázka, o tom se chystám dnes hovořit. Po Kieślowském jsou pojmenované školy, dělají se jeho retrospektivy, v Polsku i ve světě o něm vychází spousta knih. Jeho styl však v Polsku mnoho režisérů nenásleduje. (mm)

SOUTĚŽ

DNES SOUTĚŽÍME O ROČNÍ PŘEDPLATNÉ MF DNES A KNIHU AKI KAURISMÄKI: SVĚTLA SOUMRAKU

Po čem je pojmenována distribuční firma Akiho Kaurismäkiho Villealfa? Svě odpovědi posílejte do 23.00 formou SMS ve tvaru „ODPOVED VASEAKREDITACNI ID“ na číslo +420 777 962 749.

Vítězná odpověď na včerejší otázku:
Tak trochu jiný hamburger – emoce obložené myšlenkami

HÁDANKA

POZNEJTE, Z JAKÉHO FILMU DNEŠNÍHO PROGRAMU POCHÁZÍ NÁSLEDUJÍCÍ CITÁT

„No, my jsme to v půlce vyplí na chvíli.“

Správné řešení včerejší hádanky:
Náhoda

RÉBUS

UHODNĚTE ČÁST DNEŠNÍHO PROGRAMU NENAPOVÍME!

Správná řešení hádanky a rébusu najdete na tomto místě v zítřejším vydání.

Správné řešení včerejšího rébusu:
Západ

JDEŠ NA TO PINKU? JÁ ČESNEK NEMŮŽU...

NEDOROZUMĚNÍ V REDAKCI

26. 7. PROBĚHLO V MÍRU (!) ZA HOJNÉ DIVÁCKÉ ÚČASTI PÁSMO FILMŮ, KTERÉ PRO ČS. ARMÁDNÍ FILM NATOČIL FRANTIŠEK VLÁČIL. UPOZORŇUJEME NA NEMÉNĚ ZAJÍMAVÁ PÁSMATA REŽISÉRŮ VLADIMÍRA SÍSE, VÁCLAVA HAPLA A PÁSMO „BDĚLOST A OŠTRAŽITOST“ SLOŽENÉ Z TĚCH NEJZÁJÍMĚJŠÍCH DOKU-AGITEK.

Filmaři ve zbrani 2: Vladimír Sís v ČAF

27. 7., Mír, 17.00

Pevný břeh (1953) – 11 min. Dunajská Pohraniční stráž má zodpovědnou a nebezpečnou práci.

Minuty v Paříži (1958) – 15 min. Paříž ve dne i v noci bedlivým okem kamery.

Cesta vede do Tibetu (1956) – 56 min. Unikátním dokumentem z Tibetu provází hlas Karla Högera.

Ze soboty na neděli (1958) – 12 min. Lyrickou hudbou podbarvený dokument zachycuje volný sobotní večer vojáků.

Filmaři ve zbrani 3: Václav Hapl v ČAF

28. 7., Mír, 17.00

Průzkumná skupina Otava (1958) – 38 min. Hraný dokument s komentářem Josefa Bláhy, který si ve filmu také zahrál.

Nejhezčí řeka (1964) – 14 min. Sjeď šlajnsu s bodrým komentářem Jana Pivce. „Víc než plachta pomůže veselá písnička.“

Concerto grosso (1965) – 18 min. Hypnotické obrazce lidských těl při spartakiádním cvičení s komentářem Václava Vosky.

Člověk neumírá žízni (1970) – 22 min. „Proč se nemnožíme prouděním nebo rotací kosmického prachu...?“

Filmový esej o halucinogenech s komentářem Jiřího Adamíry je mrazivou a vizuálně působivou agitkou.

Filmaři ve zbrani 4: Bdělost a ostražitost

28. 7., Mír, 20.30

Slyší tě nepřítel (r. Zbyněk Brynych, 1951) – 19 min. Ve filmu můžeme vidět například Vladimíra Hlavatého jako špiona nebo Josefa Kemra. Dva mladí vojáci – jeden dokáže udržet vojenské tajemství, druhý prozradí maličkost a to nepříteli stačí!

Neprojdou (r. Zbyněk Brynych, 1952) – 12 min. Soudruzi splnili svůj úkol. Agent neprošel.

ZBRANĚ, ŘEKY, TĚLA, HALUCINACE

Na stráži (r. Karel Kachyňa, Vojtěch Jasný, 1953) – 12 min. „Tak jako tento záškodník v cizích službách skončí každý, kdo se pokusí zkřížit nám cestu. Soudruzi, buďme bděle na stráž!“

Ztráty zbrani (r. Ivo Toman, 1956) – 7 min. Zbraň, kterou ztratíš, dostane do ruky nepřítel.

Agent „K“ vypovídá (r. Jiří Ployhar, 1960) – 28 min. Snímek natočený za spolupráce ministerstva vnitra a dokumentárního studia DEFA v Berlíně.

Bdělost a ostražitost (r. Vlastimil Fiala, 1985) – 15 min. Je třeba zachovávat mlčenlivost. Sugestivní komentář Radovana Lukavského. (vz)

SYNOTTIP
hlavní podporovatel
Letní filmové školy
www.synottip.cz

HLAVNÍ POŘADATEL

SPOLUPOŘADATEL

HLAVNÍ PODPOROVATEL

HLAVNÍ PARTNER

HLAVNÍ PARTNER

PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

RESPEKT

FINANČNÍ PODPORA

DNES

iDNES.cz

PARTNER KOMUNIKACE

PARTNER TECHNIKY

OFICIÁLNÍ VŮZ

REGIONÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

MÍSTO	STR	NÁZEV FILMU CZ PŮVODNÍ NÁZEV	TYP DÉLKA FORMÁT	ROK	JAZYK TITULKY TYP PŘEKLADU	HOST	
STŘEDA 27. 7.							
8.30							
	Hvězda	186	Věrní zůstaneme	cv 79 min. 35 mm	1945	česky - -	
ef	Slovácké divadlo	32	12:08 Na východ od Bukurešti A fost sau n-a fost?	cv 89 min. 35 mm	2006	rumunsky anglické el. české	
9.00							
	Klub kultury	68	Miquette a její matka Miquette et sa mere	cv 98 min. 35 mm	1949	francouzsky - el. české	
	Reduta 1	179	V hlavní roli Gustáv Husák	cv 112 min. DVD	2008	česky - -	
11.00							
	Hvězda	199	Heart Beat 3D	sf 65 min. DCP	2010	česky - -	Petr Marek
	Mír		Prezentace katedry dokumentární tvorby	minifamu 90 min. DVD		česky - -	Karel Vachek
ef	Reduta 2		Dvojitý život Kiesłowského: filmové eseje a umělecký film...	pře 90 min. DVD		anglicky - -	Marek Haltof
	Slovácké divadlo	175	Fero Fenič - dokumentární filmy (pásmo II.)	blok		slovensky - -	Fero Fenič
11.30							
	Klub kultury	183	Sráči	cv 91 min. DVD	2012	česky - -	Robert Sedláček
	Reduta 1	24	Jakob Iacob	cv 111 min. 35 mm	1987	rumunsky slovenské -	Mircea Daneliuc
ef	Sportovní hala	149	Dívka na přání The Girlfriend Experience	cv 77 min. Blu-ray	2009	anglicky anglické el. české	
14.30							
	Hvězda	13	Nezávislost Rumunska – hudební doprovod Bonus a Plug'n'play	cv 82 min. BetaSP	1912	bez dialogů rumunské mezititulky el. české	
	Mír		Tmář a jeho rod (ukázky z filmu)	minifamu 90 min. DVD		česky - -	Radim Procházka
	Reduta 2		Konspirační teorie a rekonstrukce dějinných událostí...	beseda 90 min.		česky - -	Tomáš Lindner
	Slovácké divadlo	249	Etuda	kf 17 min. 35 mm	1964	slovensky - -	Eduard Grečner
	Slovácké divadlo	249	Strieborný favorit	sf 47 min. 35 mm	1960	slovensky - -	Eduard Grečner
15.00							
	Klub kultury	207	Lidice	cv 110 min. 35 mm		česky - -	Petr Nikolaev
	Reduta 1	196	Uloupená hranice	cv 89 min. 35 mm	1947	česky - -	
15.30							
ef	Sportovní hala	57	Někdo to rád horké Some Like it Hot	cv 122 min. 35 mm	1959	anglicky české -	
16.00							
	Knihovna		Přírodní a kulturní šperky Rumunska (přednáška)	pře 90 min.		česky - -	
17.00							
	Hvězda	210	Odházení	cv 97 min. DCP		česky anglické -	Josef Abrhám
	Mír	253	Filmaři ve zbrani 2: Vladimír Sís v ČAF	blok 89 min.		česky - -	
	Reduta 2		Lekce filmu podle Mircey Daneliuca	lekce filmu 90 min. DVD		rumunsky - -	Mircea Daneliuc
	Slovácké divadlo	233	Banksy: Exit Through the Gift Shop	cv 87 min. 35 mm	2010	anglicky, francouzsky české -	
17.30							
	Klub kultury		Filmový zpravodaj 9/90 - Jak se natáčely Zvláštní bytosti	kf 14 min. 35 mm	1989	česky - -	Fero Fenič
	Klub kultury	172	Zvláštní bytosti	cv 84 min. 35 mm	1990	česky - -	Fero Fenič
	Reduta 1	69	Červená krčma L'auberge rouge	cv 111 min. 35 mm	1951	francouzsky - el. české	
18.00							
	Sportovní hala	236	Bibliothèque Pascal	cv 111 min. 35 mm	2010	anglicky, maďarsky, rumunsky české -	Andi Vasluianu
20.00							
	Divadelní stan		Kabaret Caligula: Trenažér lidství	divadlo 60 min.		česky - -	
	Smetanovy sady		RWE Film Party – DJ Adam Nedvídek	koncert 180 min.			
20.30							
ef	Hvězda	242	Marketa Lazarová	cv 162 min. DCP	1967	česky - el. anglické	Vladimír Opěla
	Music Stage		Bonus	koncert 60 min.			
	Mír		Video, Sound, Clips	blok 90 min.			Dominik Gajarský
	Reduta 2	250	GEN.SK – Pavel Branko	sf 14 min. DVD	2010	slovensky - -	Pavel Branko
ef	Reduta 2	250	Hrdina naší doby	sf 53 min. DVD	2009	slovensky anglické -	Zuzana Piussi
	Slovácké divadlo	181	Největší z Čechů [R-29.-21.30]	cv 100 min. 35 mm	2010	česky - -	Robert Sedláček
21.00							
	Cinepur stan		Večírek k 20. narozeninám Cinepuru	party 180 min.			
	Klub kultury	82	Extase - česká verze [rakouská verze R-28.-19.00]	cv 83 min. 35 mm	1932	česky - -	
	Reduta 1	26	Cizinecká legie Legiunea străină	cv 97 min. 35 mm	2008	rumunsky anglické el. české	Mircea Daneliuc
21.30							
	Divadelní stan		Photolab	koncert 60 min.			
	Masarykovo nám.	198	Habermannův mlýn	cv 104 min. 35 mm	2010	česky, německy české -	
ef	Smetanovy sady	202	Nesvatbuv	cv 72 min. 35 mm	2010	česky, slovensky anglické -	
ef	Sportovní hala	114	Essential Killing	cv 83 min. 35 mm	2010	anglicky - el. české	
21.45							
	Music Stage		Prago Union band	koncert 60 min.			
23.00							
	Mír		Blue Black – Drop Out / Denoir	party 120 min.			
ef	Slovácké divadlo	15	Nakonec zůstane ticho Restul e tăcere	cv 140 min. DVD	2007	rumunsky anglické el. české	
23.30							
ef	Klub kultury	138	Mraky odtáhly Kauas pilvet karkaavat [R-28.-8.30]	cv 96 min. 35 mm	1996	finsky anglické el. české	
ef	Masarykovo nám.		Bunny a býk Bunny and the Bull	cv 95 min. 35 mm	2009	anglicky české -	
ef	Reduta 1	162	Dekalog 6	sf 53 min. 35 mm	1988	polsky anglické el. české	Marek Haltof
	Smetanovy sady	235	Vše pro dobro světa a Nošovic	cv 82 min. 35 mm	2010	česky - -	
23.59							
	Hvězda	101	Vodnické zpívanky Onna no kappa	cv 84 min. DCP	2011	japonsky anglické el. české	Olaf Möller
ČTVRTEK 28. 7.							
8.30							
ef	Hvězda	138	Mraky odtáhly Kauas pilvet karkaavat	cv 96 min. 35 mm	1996	finsky anglické el. české	
	Slovácké divadlo	156	Náhoda Przypadek	cv 122 min. 35 mm	1981	polsky české -	
9.00							
	Klub kultury	81	Načeradec, král kibiců Načeradec, král kibiců	cv 100 min. 35 mm	1932	česky - -	
ef	Reduta 1	66	Taková hezká malá pláž Une si jolie petite plage	cv 86 min. 35 mm	1948	francouzsky anglické el. české	